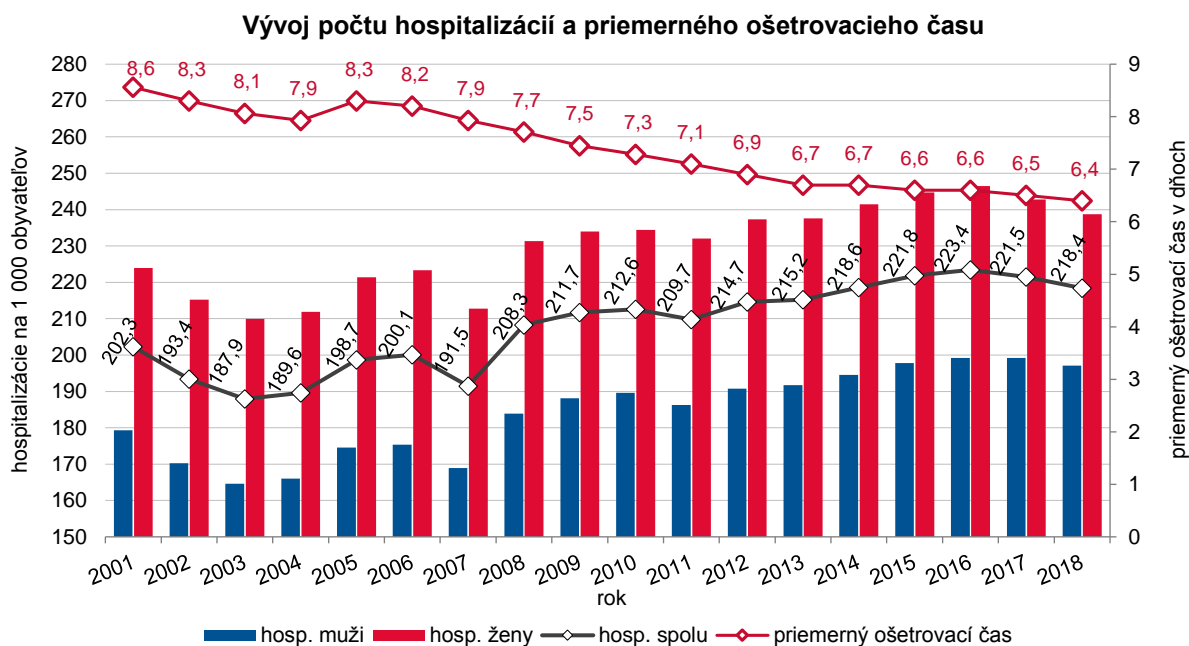

Štatistika hospitalizovaných v Slovenskej republike 2018

Údaje o počte hospitalizácií sú získavané štatistickým zisťovaním MZ SR *Hlásenie o prijatí do ústavnej starostlivosti*, ktorého zber a spracovanie vykonáva Národné centrum zdravotníckych informácií. Hlásenie predkladajú zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti (ÚZS) – nemocnice, liečebne, hospice, domy ošetrovateľskej starostlivosti, zariadenia biomedicínskeho výskumu za ukončené prípady hospitalizácie. Za jednu hospitalizáciu sa považuje každé ukončenie hospitalizácie na jednom oddelení, či už bola ukončená prepustením, úmrtím, alebo preložením pacienta na iné oddelenie toho istého zariadenia alebo do iného zariadenia ÚZS.

V zariadeniach ÚZS bolo v roku 2018 ukončených 1 189 662 prípadov hospitalizácií s priemerným ošetrovacím časom 6,4 dňa. Vývoj počtu hospitalizácií od roku 2001 má kolísavý, mierne stúpajúci trend (pohybuje sa v rozmedzí od najnižšieho počtu 187,9 na 1 000 obyvateľov v roku 2003 po najvyšší 223,4/1 000 v roku 2016). V posledných dvoch sledovaných rokoch sme zaznamenali opakovaný medziročný pokles o 2,2 % na 218,4/1 000 v roku 2018.

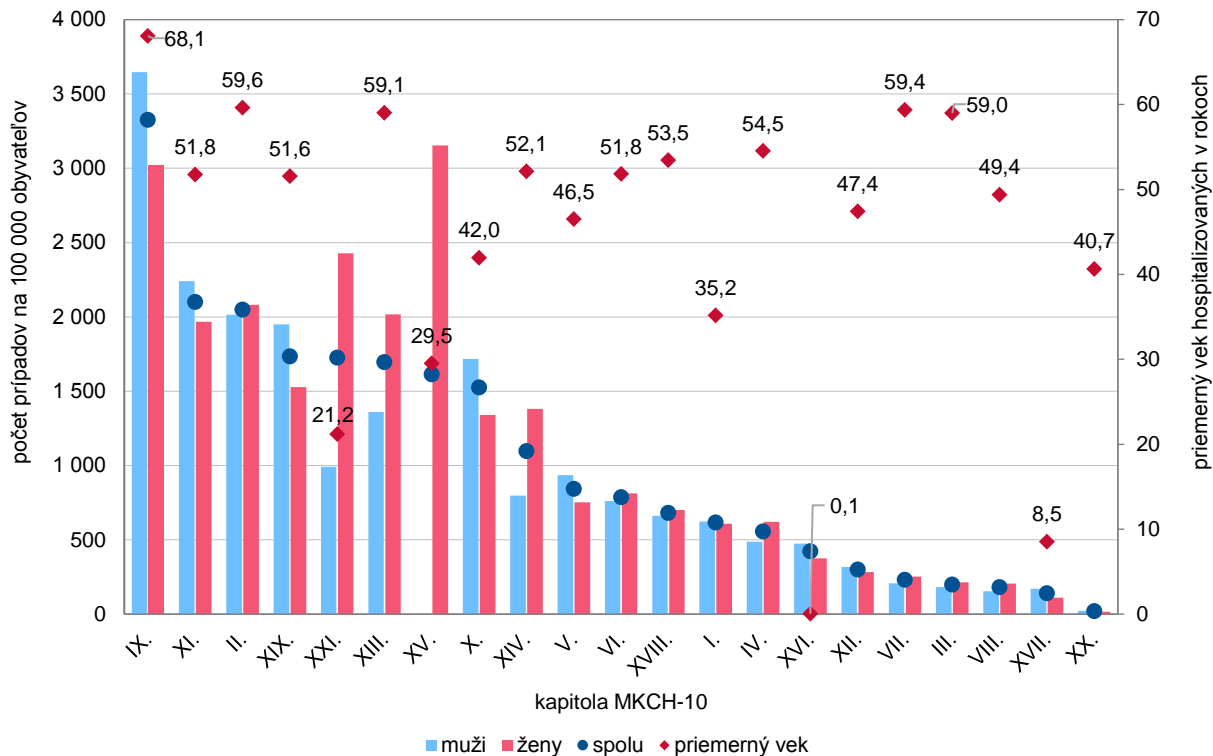
Od roku 2005 sa priemerný ošetrovací čas hospitalizácie jednoznačne skracaje. Za obdobie 18 rokov tak klesol z 8,6 dňa v roku 2001 na súčasných 6,4 dňa, t. j. o 2,2 dňa. Ukazovateľ sa využíva na sledovanie dĺžky ošetrovania pri jednotlivých ochoreniach. Najdlhší čas na ošetrovanie si vyžadujú duševné poruchy a poruchy správania (26,8 dňa), najkratší choroby oka a očných adnexov (3,0 dňa).

Z hľadiska pohlavia prevažovali hospitalizácie žien (56 %). Súvisí to predovšetkým s potrebou ústavnej zdravotnej starostlivosti v období tehotenstva, pôrodu a šestonedelia (kapitola XV.) aj častejšou hospitalizáciou pri sprevádzaní chorého (dg. Z76.3, v rámci kapitoly XXI).

Najčastejšími skupinami ochorení liečenými v ústavnej zdravotnej starostlivosti sú choroby obehovej sústavy, choroby tráviacej sústavy, nádory, poranenia, otravy a niektoré iné následky vonkajších príčin a choroby svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva.

Hospitalizácie na 100 000 obyvateľov a priemerný vek hospitalizovaných podľa kapitol MKCH-10, rok 2018

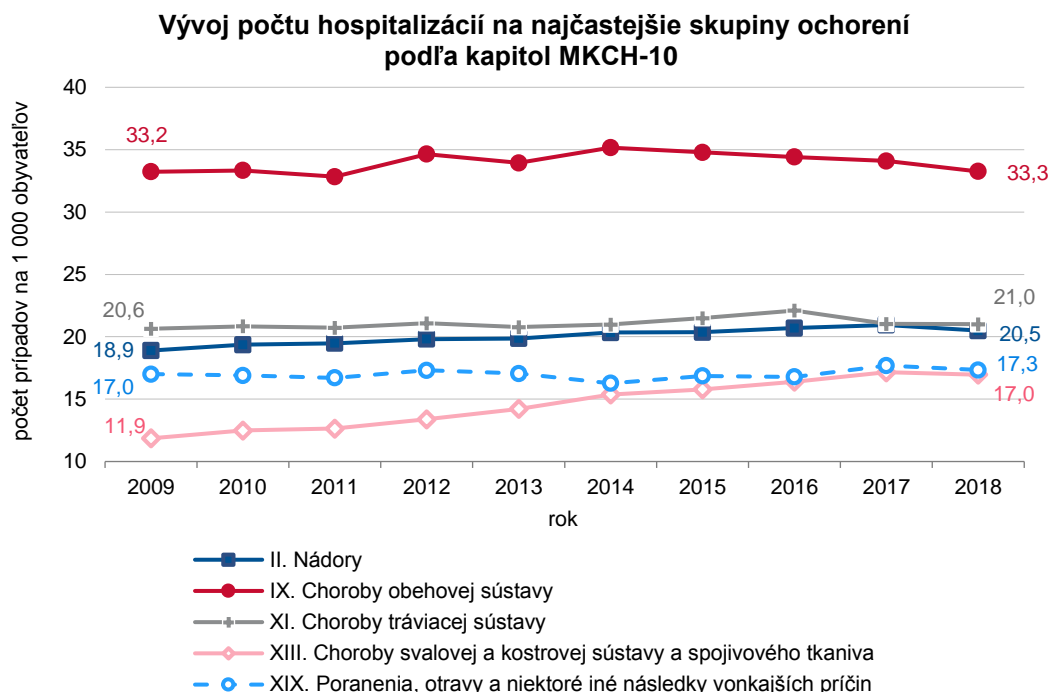

Kapitola / Skupina diagnóz MKCH-10

- I. A00 – B99 Infekčné a parazitové choroby
- II. C00 – D48 Nádory
- III. D50 – D90 Choroby krvi a krvotvorných ústrojov a niektoré poruchy s účasťou imunitných mechanizmov
- IV. E00 – E90 Endokrinné, nutričné a metabolické choroby
- V. F00 – F99 Duševné poruchy a poruchy správania
- VI. G00 – G99 Choroby nervovej sústavy
- VII. H00 – H59 Choroby oka a očných adnexov
- VIII. H60 – H95 Choroby ucha a hlávkového výbežku
- IX. I00 – I99 Choroby obehovej sústavy
- X. J00 – J99 Choroby dýchacej sústavy
- XI. K00 – K93 Choroby tráviacej sústavy
- XII. L00 – L99 Choroby kože a podkožného tkaniva
- XIII. M00 – M99 Choroby svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva
- XIV. N00 – N99 Choroby močovopohlavnej sústavy
- XV. O00 – O99 Gravidita, pôrod a šestonedelie
- XVI. P00 – P96 Určité choroby vzniknuté v perinatálnom období
- XVII. Q00 – Q99 Vrodené chyby, deformity a chromozómové anomálie
- XVIII. R00 – R99 Subjektívne a objektívne príznaky, abnormálne klinické a laboratórne nálezy, nezatriedené inde
- XIX. S00 – T98 Poranenia, otravy a niektoré iné následky vonkajších príčin
- XX. V01 – Y98 Vonkajšie príčiny chorobnosti a úmrtnosti
- XXI. Z00 – Z99 Faktory, ovplyvňujúce zdravotný stav a styk so zdravotníckymi službami
- XXII. U00 – U99 Kódy na osobitné účely

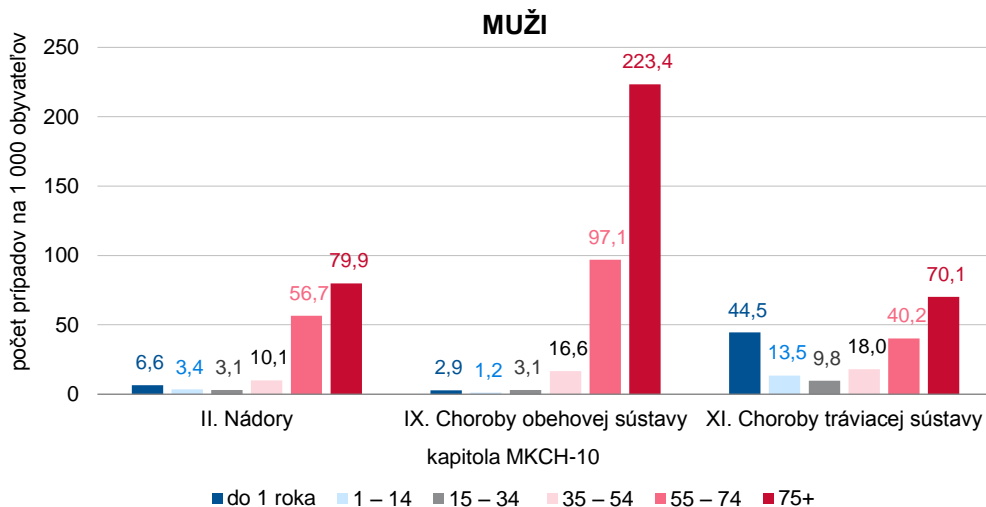
Hospitalizácie na najčastejšie skupiny ochorení

Choroby obehovej sústavy (CHOS) tvorili najväčší podiel všetkých hospitalizácií (15,2 %), pričom od roku 2014 (maximum 35,2/1 000 obyvateľov) pretrvávajú klesajúci trend. V roku 2018 sme evidovali 181 120 hospitalizácií na CHOS, po prepočítaní na 1 000 obyvateľov to je 33,3 ‰. Priemerná dĺžka ošetrovania bola 5,8 dňa, za posledných 10 rokov tak klesla o 1,7 dňa. Priemerný vek hospitalizovaného bol 68 rokov. Hospitalizácie sa najčastejšie týkali 75- a viacročných pacientov (muži 223,4 ‰; ženy 177,9 ‰). Výraznejšia prevaha mužov bola aj u 55 – 74-ročných pacientov (muži 97,1 ‰; ženy 52,9 ‰) a u 35 – 54-ročných (muži 16,6 ‰; ženy 9,0 ‰). V mladších vekových skupinách (do 34 rokov) sa hospitalizovanosť na CHOS u oboch pohlaví pohybovala v rozmedzí 1,1 – 3,1 prípadu na 1 000 obyvateľov. Najčastejšou príčinou hospitalizácie na CHOS bola dg. I50 srdcové zlyhanie (počet 26 798; 4,9 ‰), dg. I63 mozgový infarkt (počet 21 841; 4,0 ‰), dg. I48 predsieňová fibrilácia a flater (počet 16 697; 3,1 ‰) a dg. I21 akútny infarkt myokardu (počet 15 405; 2,8 ‰). V ústavných zdravotníckych zariadeniach zomrelo na tieto choroby 49,5 pacientov pri prepočte na 1 000 hospitalizácií.

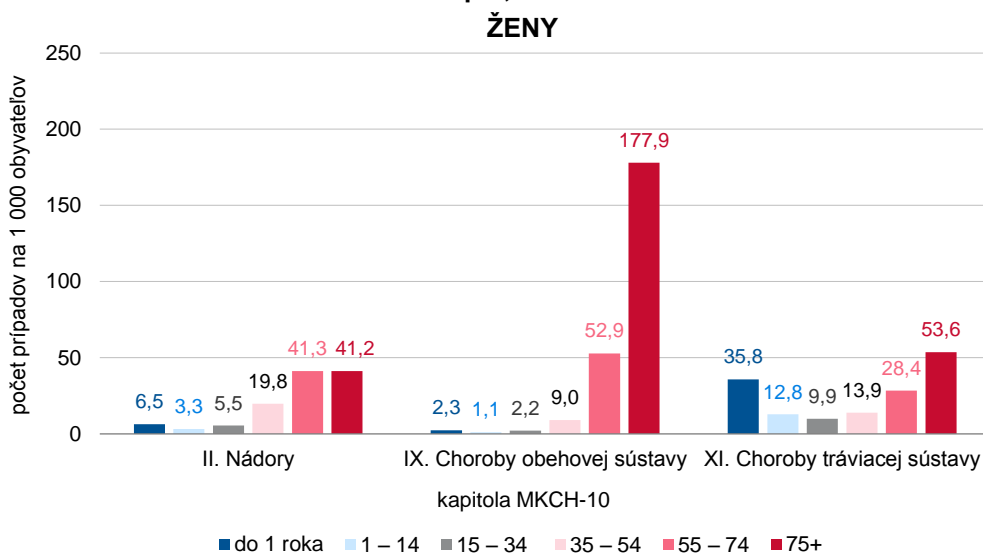

Hospitalizovanosť na choroby tráviacej sústavy sa v čase výraznejšie nemení, ich počet sa pohybuje okolo priemeru 21,0 prípadu na 1 000 obyvateľov za roky 2009 – 2018, s maximálnou hodnotou 22,1 ‰ v roku 2016. Choroby tráviacej sústavy tak naďalej predstavujú druhú najčastejšiu príčinu prijatí (9,6 %) do ústavnej zdravotnej starostlivosti s počtom 114 428 hospitalizácií. Priemerný ošetrovací čas bol 4,6 dňa (o 1 deň menej ako v roku 2009) a priemerný vek hospitalizovaného pacienta bol 51,8 rokov. Najviac prijatí u oboch pohlaví bolo u 75- a viacročných osôb (muži 70,1 ‰; ženy 53,6 ‰), následne u detí do 1 roka (muži 44,5 ‰; ženy 35,8 ‰). U pacientov vo veku 55 – 74 rokov bolo hospitalizovaných 40,2 ‰ mužov a 28,4 ‰ žien. Dôvodom hospitalizácie bola najmä dg. K80 žlčové kamene (počet 16 481; 3,0 ‰), dg. K40 slabinová prietrž (počet 9 689; 1,8 ‰), dg. K30 dyspesia (počet 8 376; 1,5 ‰) a dg. K56 paralytický ileus a črevná obštrukcia (zátvor) bez prietrže (počet 6 989; 1,3 ‰). Úmrtnosť bola 21,4 na 1 000 hospitalizácií.

Hospitalizácie na najčastejšie skupiny ochorení podľa vekových skupín, rok 2018

Hospitalizácie na najčastejšie skupiny ochorení podľa vekových skupín, rok 2018

Nádorové ochorenia tvorili 9,4 % všetkých hospitalizácií (počet 111 584, 20,5 ‰). V sledovanom období je zrejme rastúci trend z 18,9 ‰ v roku 2009 na 20,5 ‰ v roku 2018. Priemerný vek hospitalizovaného pacienta bol 59,6 rokov. Ošetrovací čas si vyžadoval v priemere 6,5 dňa. V porovnaní s chorobami obehovej a tráviacej sústavy, pri nádoroch mierne prevažovali hospitalizácie žien (52 %). To je zrejme najmä vo veku 15 – 34 rokov (muži 3,1 ‰; ženy 5,5 ‰) a 35 – 54 rokov (muži 10,1 ‰; ženy 19,8 ‰), čo súvisí s vyšším výskytom jednak nezhubných nádorov ženských pohlavných orgánov (dg. D25 leiomyóm maternice a dg. D27 nezhubný nádor vaječníka) v týchto vekových kategóriách, ale aj s už vyskytujúcim sa zhubným nádorom prsníka (dg. C50, 1 538 hospitalizácií vo veku 35 – 54 rokov). Vo vyššom veku prevyšujú hospitalizácie mužov, a to vo veku 75- a viac rokov (muži 79,9 ‰; ženy 41,2 ‰) a 55 – 74 rokov (muži 56,7 ‰; ženy 41,3 ‰). Z konkrétnych diagnóz u všetkých pacientov dominovala dg. C18 zhubný nádor hrubého čreva (počet 8 370; 15,4 ‰), dg. C34 zhubný nádor priedušiek a pľúc (počet 8 183; 15,0 ‰) a dg. C50 zhubný nádor prsníka (počet 5 961; 10,9 ‰). Úmrtnosť bola 50,8 na 1 000 hospitalizácií.

Poranení, otráv a niektorých iných následkov vonkajších príčin sa týkalo 7,9 % hospitalizácií (94 425; 17,3 ‰) a v sledovanom období 2009 – 2018 oscilujú okolo hodnoty 17 prípadov na 1 000 obyvateľov. Priemerný vek hospitalizovaného bol 51,6 rokov s priemernou dĺžkou hospitalizácie 5,4 dňa. V tejto skupine ochorení prevládajú hospitalizácie mužov (muži 19,5 ‰; ženy 15,3 ‰), viac ako dvojnásobná prevaha je vo vekových skupinách 15 – 34 (muži 16,1 ‰; ženy 5,9 ‰) a 35 – 54 rokov (muži 17,3 ‰; ženy 7,9 ‰). Najčastejšie to boli dg. S72 zlomenina stehrovej kosti (počet 14 877; 2,7 ‰), dg. S06 vnútroľbkové poranenie (počet 13 254; 2,4 ‰) a dg. S82 zlomenina predkolenia vrátane členka (počet 8 522; 1,6 ‰).

Hospitalizácie na choroby svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva (7,8 %) vzrástli za sledované obdobie o 43 % (z 11,9 v roku 2009 na 17,0 v roku 2018 po prepočítaní na 1 000 obyvateľov). V roku 2018 tvorili 92 375 prípadov hospitalizácií, žien sa týkalo 61 % prípadov. Priemerný vek hospitalizovaného pacienta pre túto skupinu ochorení bol 59,1 rokov a priemerná dĺžka hospitalizácie bola 6,3 dňa. Najpočetnejšie ochorenia boli dg. M54 bolesť chrbta – dorzalgia (počet 16 529; 3,0 ‰), dg. M17 gonartróza - artróza kolenného kĺbu (počet 13 147; 2,4 ‰), dg. M51 iné poruchy medzistavcových platničiek (počet 12 657; 2,3 ‰), dg. M16 koxartróza – artróza bedrového kĺbu (počet 11 267; 2,1 ‰) a dg. M23 vnútorné poruchy kolenného kĺbu (počet 6 541; 1,2 ‰).

Hospitalizácie podľa vekových skupín

Popis najčastejších ochorení hospitalizovaných pacientov v jednotlivých vekových skupinách vychádza z tabuľkového publikačného výstupu T 9.1 hospitalizácie podľa najčastejších skupín ochorení kapitol MKCH-10 a dopĺňajú ho najčastejšie diagnózy hospitalizácií uvedené v tabuľkových prehľadoch T 14.1 – T 14.6 publikačných tabuľkových výstupov.

Potreba ústavnej zdravotnej starostlivosti rastie vekom s výnimkou **detí do jedného roka**, ktoré si po prepočítaní na 1 000 obyvateľov danej vekovej skupiny vyžiadali najviac hospitalizácií (1 433,9 ‰). Takmer polovica z nich (638,7 ‰) súvisí s narodením živonarodeného dieťaťa (dg. Z38 v rámci kapitoly XXI. Faktory ovplyvňujúce zdravotný stav a styk so zdravotníckymi službami MKCH-10). Nasledujú hospitalizácie pre choroby vznikajúce v perinatálnom období (393,1 ‰, z nich predovšetkým dg. P07 poruchy súvisiace so skrátenou ťarchavosťou a nízkou pôrodnou hmotnosťou a dg. P59 novorodenecká žltáčka), choroby dýchacej sústavy (132,7 ‰, z nich najmä dg. J20 akútny zápal priedušiek a dg. J18 zápal pľúc vyvolaný nešpecifikovaným mikroorganizmom) a infekčné a parazitárne choroby (62,8 ‰, najviac dg. A08 vírusové a inými organizmami vyvolané črevné infekcie).

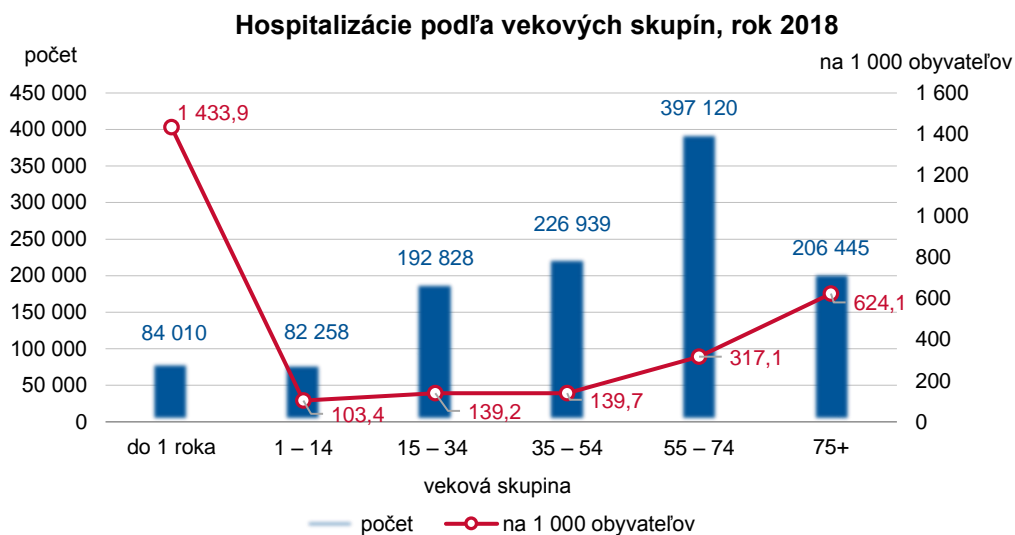
Hospitalizovanosť vo vekovej skupine **1 – 14-ročných detí** predstavovala 103,4 hospitalizácií na 1 000 obyvateľov a súvisí predovšetkým s chorobami dýchacej sústavy (25,3 ‰, a to najmä dg. J35 chronické choroby mandlí a adenoidného tkaniva a dg. J20 akútny zápal priedušiek), chorobami tráviacej sústavy (13,1 ‰), nádorovými ochoreniami (13,0 ‰) a poraneniami, otravami a inými následkami vonkajších príčin (11,6 ‰).

Hospitalizácie **15 – 34-ročných** (139,2 ‰) tvoria najmä prijatia žien súvisiace s potrebou ústavnej zdravotnej starostlivosti v období tehotenstva, pôrodu a šestonedelia (51,1 ‰) a pri sprevádzaní chorého počas hospitalizácie (dg. Z76 v rámci kapitoly XXI. 21,4 ‰). Nasledujú hospitalizácie po poraneniach, otravách a iných následkoch vonkajších príčin (11,2 ‰), ktoré sa týkajú viac mužov.

U pacientov vo veku **35 – 54 rokov** bol počet hospitalizácií na 1 000 obyvateľov takmer rovnaký ako u mladších dospelých (139,7 ‰). Potreba ústavnej liečby vznikla najčastejšie kvôli chorobám tráviacej sústavy (16,0 ‰, hlavne dg. K80 žľčové kamene, dg. K40 slabinová prietrž a dg. K85 akútny zápal podžalúdkovej žľazy), nádorom (14,8 ‰, z nich najmä dg. D25 leiomyóm maternice, dg. C50 zhubný nádor prsníka a dg. D27 nezhubný nádor vaječníka) a chorobám svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva (13,7 ‰, najčastejšie dg. M51 iné poruchy medzistavcových platničiek, dg. M54

bolesť chrbta - dorzalgia). V rebríčku najčastejších diagnóz je druhou v poradí dg. F10 poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím alkoholu (3,9 ‰) s výraznou dominanciou mužov.

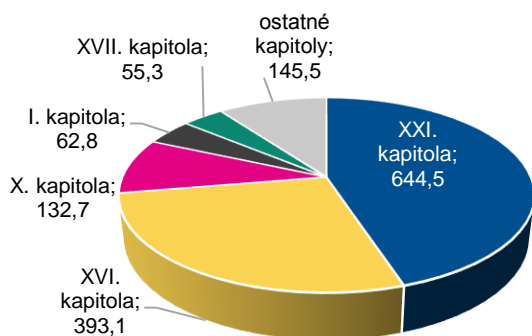
Vo vekovej skupine **55 – 74-ročných** pacientov bola hospitalizovanosť 317,1 ‰, najvyššia pre choroby obehovej sústavy 73,2 ‰ (najmä dg. I63 mozgový infarkt, dg. I50 srdcové zlyhanie a dg. I25 chronická ischemická choroba srdca), nádorové ochorenia (48,4 ‰), choroby svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva (37,9 ‰) a choroby tráviacej sústavy (33,8 ‰).

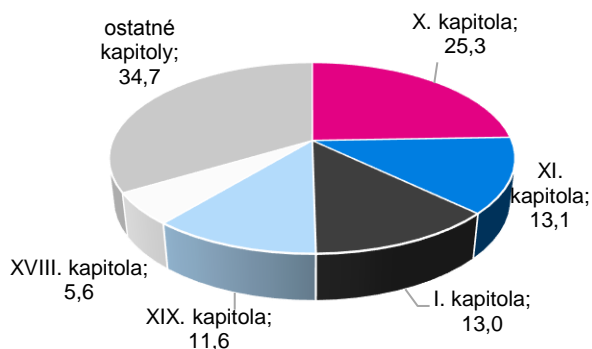
Počet hospitalizácií **75-a viacročných osôb** dosiahol 624,1 ‰ a takmer tretina (193,1 ‰) hospitalizácií sa týkala chorôb obehovej sústavy (dg. I50 srdcové zlyhanie 44,4 ‰, dg. I63 mozgový infarkt 27,9 ‰). Treťou najčastejšou príčinou hospitalizácie najstarších pacientov bola dg. S72 zlomenina stehrovej kosti (27,2 ‰).

Najčastejšie príčiny hospitalizácie podľa kapitoly MKCH-10 vo vekových skupinách rok 2018

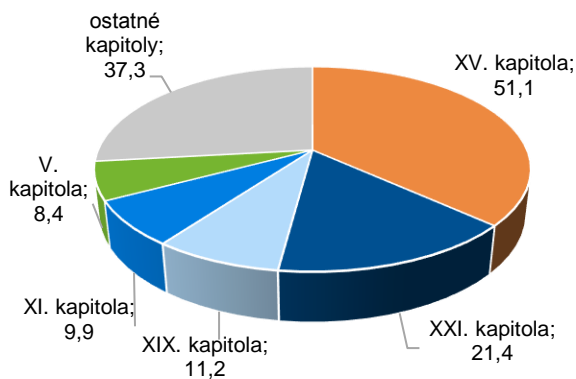
hospitalizácie 0-ročných na 1 000 obyvateľov

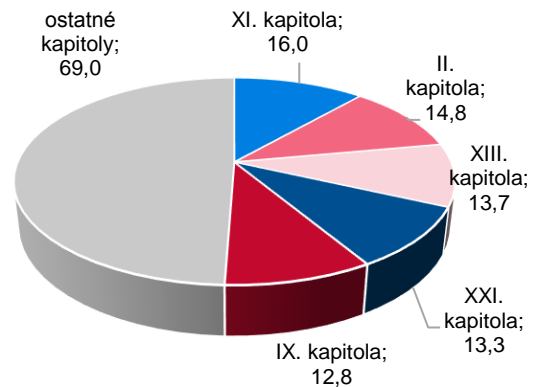
hospitalizácie 0 – 14-ročných na 1 000 obyvateľov

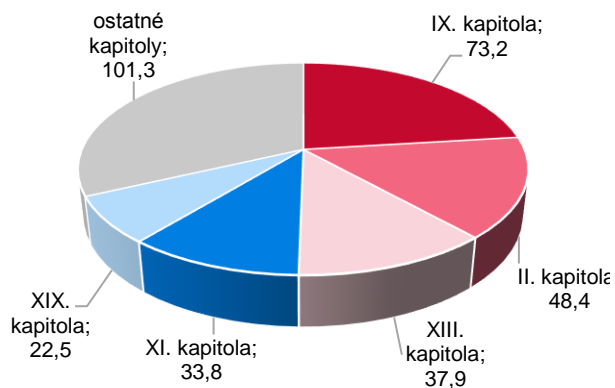
hospitalizácie 15 – 34-ročných na 1 000 obyvateľov

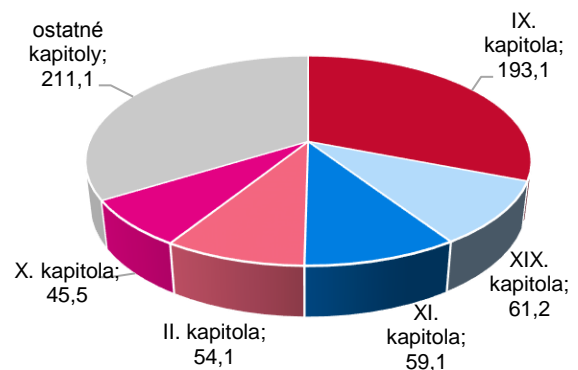
hospitalizácie 35 – 54-ročných na 1 000 obyvateľov

hospitalizácie 55 – 74-ročných na 1 000 obyvateľov

hospitalizácie 75-a viacročných na 1 000 obyvateľov

Podľa kraja trvalého bydliska bolo najviac hospitalizácií pacientov na 1 000 obyvateľov z Prešovského (236,9) a Žilinského kraja (232,4). Najmenej ich bolo v Bratislavskom (197,1) a Trnavskom (198,7) kraji. Podiel pacientov hospitalizovaných v zdravotníckych zariadeniach v kraji svojho trvalého bydliska bol najvyšší v Bratislavskom (93 %) a Žilinskom kraji (90 %), najnižší v Trnavskom (67,9 %) a Trenčianskom (72,9 %) kraji.

Najviac hospitalizácií bolo uskutočnených na odborných útvaroch vnútorného lekárstva (11,5 %), chirurgie (10,4 %), gynekológie a pôrodnictva (9,9 %), pediatrie (8,3 %), neurológie (5,9 %), neonatológie (4,6 %) a úrazovej chirurgie (3,7 %). Priemerný ošetrovací čas bol najdlhší na oddeleniach dlhodobej intenzívnej starostlivosti (149,1 dňa), medicíny drogových závislostí (48,7 dňa) a gerontopsychiatrie (45,8 dňa).

Počas hospitalizácie zomrelo v zdravotníckych zariadeniach 30 463 pacientov, čo predstavuje 25,6 úmrtí na 1 000 hospitalizácií. Najvyššia úmrtnosť hospitalizovaných bola popri subjektívnych a objektívnych príznakoch a abnormálnych klinických a laboratórnych nálezoch nezatriedených inde (60,6 ‰) na choroby dýchacej sústavy (57,7 ‰), nádory (50,8 ‰) a choroby obehovej sústavy (49,5 ‰). Najviac úmrtí hospitalizovaných pacientov v absolútnom vyjadrení bolo na dg. I50 srdcové zlyhanie, dg. J18 zápal pľúc vyvolaný nešpecifikovaným mikroorganizmom, dg. J96 respiračné zlyhanie nezatriedené inde a dg. I63 mozgový infarkt.

Zomretí v ústavnom zdravotníckom zariadení na 1 000 hospitalizácií podľa kapitol MKCH-10, rok 2018

